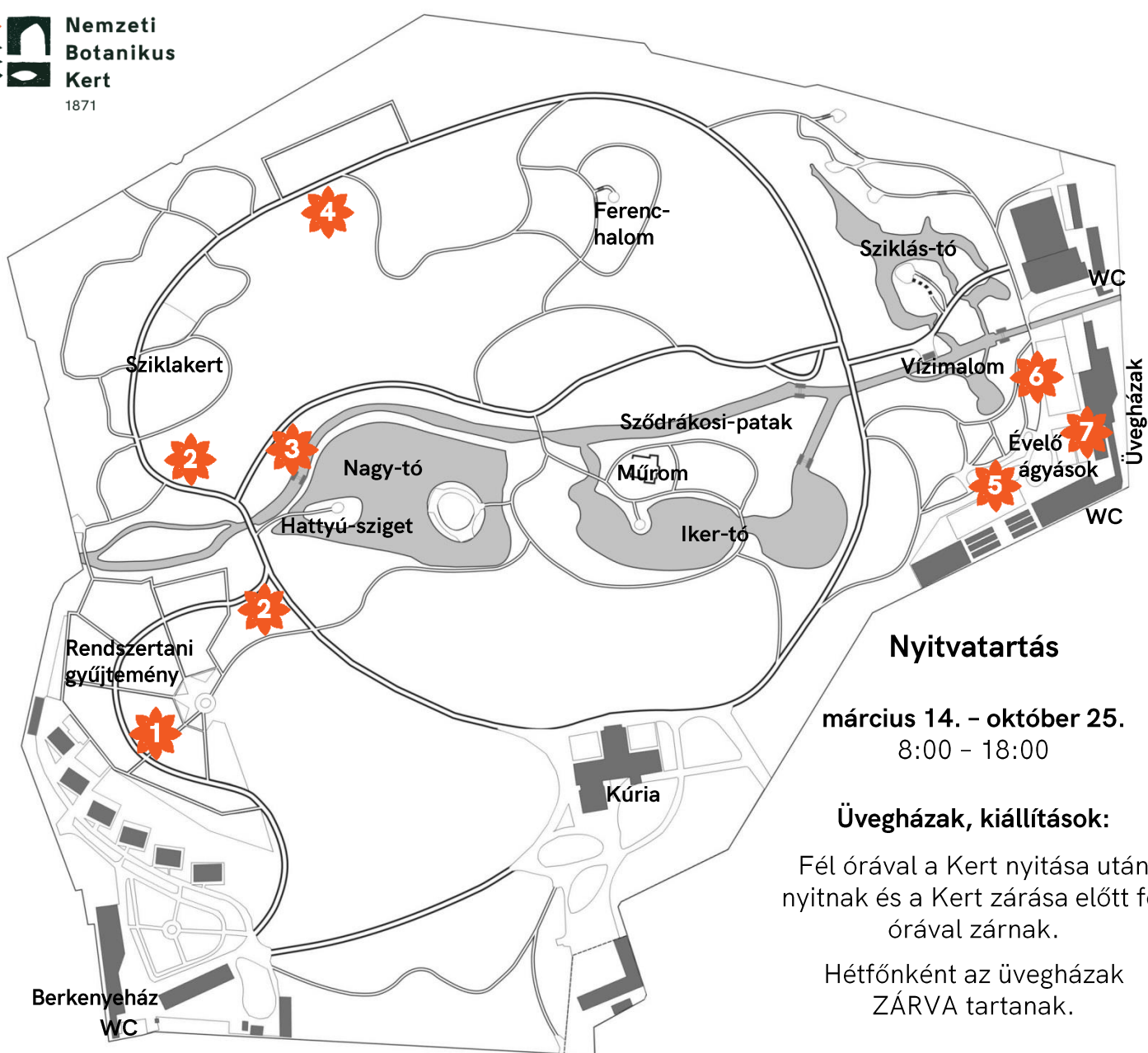

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Kopasz őszirozsa (*Aster novi-belgii*)

Nyitvatartás

március 14. – október 25.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:

Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

Térképes útmutatónk abban segít, hogy
az aktuálisan virágzó fajok, vagy más
időszerű látnivalók közül néhányat
könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

www.botanikuskert.hu

Mindszent Hava. Az október már a télre való készülődés jegyében telik el. A dézsás növények, melyek tavasztól ősziig az üvegházak környékén pompáznak, télre a teletető házba kerülnek. Megkezdődik egyes évelők visszavágása, a tavaszi hagymások ültetése, a gyűjtemények téliesítése, valamint befejeződik a Kertben a maggyűjtés.

A kutyatejfélék (*Euphorbiaceae*) családjába tartozó **ricinus** (*Ricinus communis*) hazájában (Északkelet-Afrikától Közel-Keletig) és a trópusi vidékeken, ahol sokfelé kivadult, 8-12 méter magas cserje. Nálunk egyházi növényként ültetik, s az első nagyobb fagyoktól elfekszik. Hosszú nyelű, nagy levelei tenyeresen hasadtak. Apró virágainak csak 5 pirosas lepellevele van. A virágok tömött virágzatban nyílnak, felül helyezkednek el a hárombibés, piros női virágok, melyekből a lágy tüskével borított, háromrekeszű toktermések fejlődnek. Alul vannak a porzós virágok, a rengeteg sárga portokkal. Sok, színben és méretben változó fajtája ismert, részben, mint dísz-, részben, mint gyógynövény. A magjából préselt ricinusolaj közismert hashajtó, és bőrpuhító, nyugtató hatása miatt borogató szerek, szemvizek alapanyaga. Vigyázzunk, mert az egész növény, de különösen tüskés vagy sima felületű toktermése, benne a sok maggal, **MÉRGEZŐ**!

A **kései abélia** (*Abelia chinensis*) nevéhez híven nyár végén, őszi elején kezd virágozni. Hazánkban ritka cserje. Középkorban Kínában őshonos növény, a loncfélék családjába tartozik. Apró, 5 rózsaszínnel futtatott csészelevélből és 5 cimpás, forrt pártából álló fehér virágai kellemes, erős illatúak, melyek a kései pillangókat és méheket is nagyon vonzzák. Lombhullató cserje, szeptembertől az első komolyabb fagyokig folyamatosan nyílik. A virágzatok mindig az az évi hajtások végén fejlődnek és folyamatosan újabb és újabb bimbók jelennek meg a csúcsán, ezért a virágok heteken keresztül, egészen az első komolyabb fagyokig nyílnak. Bőséges virágzásához napos fekvést kíván.

A legszebb őszi cserjék egyike a **szárnyas kecskerágó** (*Euonymus alatus*), mert nem csak rózsavörösre színeződő levelei feltűnőek, hanem kecses, vékony ágain himbálózó színes termései is. Kelet-Szibéria, Északkelet-Kína, Korea és Japán az őshazája, cserjésekben, ligeterdőkben él. Két méternél nem nő magasabbra, jellegzetes, vízszintes, legyezőszerűen elágazó, paraléces hajtásairól könnyen felismerhető. Termése négy rekeszű, rózsáspiros tok ("papsapka"), melyből beérve, felpattanva, rövid nyélen csüngve bukkannak ki a narancsvörös magköpennyel burkolt magok. Őszi lombszíne fokozza a pompás látványt.

A **kései csörgőfa** (*Koelreuteria bipinnata*) a mi éghajlatunkon jellemzően szeptemberben virágzik, és csak hosszú őszen van esélye a termésnevelésre. Nagy, 60 cm hosszú, kúpos, végálló virágzatával díszít, illetve már láthatóak a fejlődő, háromüregű, felfújott toktermések is. Levele kétszeresen összetett, akár 40-70 cm hosszúra is megnő. A lombkorona festői, ritkás ágrendszerű. Európában az összesen 3 tagú nemzetség csak a XIX. sz. óta ismert, eredeti termőhelyén (Kína, Tajvan) több ezer éves kultúrnövény. Fáját (asztalosmunkákra), hajtásait (ínségételként), levelét és virágát (festésre) ill. magjait (ékszernek, ínségételnek) is hasznosították.

Az Évelő- és Sziklakerti gyűjteményt őszi közepén a **kopasz őszirozás** (*Aster novi-belgii*) számtalan szebbnél szebb fajtája díszíti. A több mint 80 kertészeti fajta a fehér, rózsaszín, lila, kék, bíbor minden árnyalatában, teljes pompájában virít. A vad faj Észak-Amerika keleti, atlantikus részén őshonos, nedves réteken, óceánközeli mocsarakban fordul elő. Tudományos nevét New York régebbi elnevezéséről („New Belgium”) kapta. Ma már számtalan szebbnél szebb fajtáját nemesítették ki. A Rendszertani és a Évelő- és Sziklakerti gyűjteményben is bőven látunk belőlük.

Az Üvegházak előtti évelő ágyásokban messzire virít egy rendkívül látványos kései virágzású évelő az **őszi sisakvirág** (*Aconitum carmichaelii 'Arendsii'*). Nevét a virágok jellegzetes, szerzetesi csuklyára vagy sisakra emlékeztető alakjáról kapta. 100-150 cm magasra is megnövő, bokrosodó habitusú növény. Sötét liláskék vagy azúrkék virágait hosszú, tömött fürtökben hozza. Augusztustól egészen novemberig (a fagyokig) virágzik, amikor a legtöbb kerti növény már elnyílt. Kína középső területeiről származik. A növény minden része rendkívül mérgező, ugyanakkor szárított gumóját régóta használják a hagyományos kínai orvoslásban többek között reumás panaszok kezelésére.

A Karbonház előtti apácarácsokon különleges **golgotavirágok** (*Passiflora*) kapaszkodnak egyre magasabbra. A legtöbb golgotavirág trópusi vagy szubtrópusi növény, a **kék golgotavirág** (*Passiflora caerulea*) és hibridjei azonban védett fekvésben a mi teleinket is átvészélhetik, különösen, ha tövüket megfelelően takarjuk. Nálunk a fehér virágú 'Constance Elliott', valamint a 'Betty Myles Young', 'Snow Queen' és 'Diva' fajták díszítik a rácsokat látványos, különleges felépítésű virágaikkal. A golgotavirágok meleg, napos fekvést kedvelnek, nyáron pedig gyors növekedésük miatt bőséges vízellátást igényelnek. Kísérletképpen az ehetséges terméséért termesztett **sárga maracuja** (*Passiflora edulis f. flavicarpa*) is helyet kapott közöttük, ám trópusi eredete miatt a szabadföldi tartással egyelőre kevésbé boldogul.

KÖZELI PROGRAMJAINK:

2026. október 4. vasárnap

FÖLDI JAVAK ASZTALUNKON: kézműves vásár és családi nap

2026. október 11. vasárnap

ÉLMÉNYMŰHELY: Festőnövények – növényi festékek

2026. október 24. szombat

ÉLMÉNYSÉTA: Momidzsigari – színes őszi levélvadászat – kurátori vezetéssel